

5 vragen over

het mbo

"Bij mbo-opleidingen in de zorg waar tekorten zijn, geldt nu in veel regio's een numerus fixus vanwege te weinig begeleidingsmogelijkheden. Dit is voor de hele samenleving onwenselijk"

- Adnan Tekin -

Zorg en welzijn is één van de grote tekortsectoren in Nederland, het onderwijs en met name het mbo-onderwijs vormt een belangrijke schakel in het binden en boeien van (jonge) mensen aan de sector en het daarmee weer stabiel en vooruit krijgen van de sector. We gaan in gesprek met Adnan Tekin, voorzitter van de MBO Raad over de prangende zaken in de relatie onderwijs en zorg en welzijn. En die tussen het OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) domein.

1

Heeft het ministerie van OCW voldoende aandacht voor het gericht werven van jongeren voor tekortsectoren in het algemeen, en de sector zorg en welzijn in het bijzonder?

'Laat ik om goed te antwoorden eerst wat context schetsen. Vanuit het onderwijs werken we samen met het bedrijfsleven in het verband SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven). Lodewijk Asscher heeft op ons verzoek een advies gegeven over de zogenoemde kanssectoren. Hieruit bleek dat in de sectoren techniek en zorg veel kansen liggen; meer dan we nu benutten. En dat relatief veel jongeren nu kiezen voor de sector dienstverlening. Kunnen we jongeren niet wat meer verleiden voor zorg en techniek is de vraag? Alle partijen in SBB hebben dit advies omarmt, ook OCW en de Tweede Kamer. Dus op de vraag of er voldoende aandacht is voor de tekortsectoren, is mij antwoord ja'.
'We hebben een werkagenda en stagepact afgesloten

met OCW en ook daarin zien we dat de adviezen rond kansrijk opleiden terug komen. Het eerste belang voor ons als mbo's is natuurlijk om zoveel mogelijk jongeren binnen te halen voor het mbo, daarna volgt pas de stap om ze door te geleiden naar de kanssectoren. Ik vind het mooi dat veel ROC's een arrangement hebben met een lokale zorgaanbieder met name op het gebied van BBL (één dag naar school, vier dagen werken) in zorg en welzijn. Dit zijn mooie regionale voorbeelden om in de vraag te voorzien' vervolgt Tekin. Natuurlijk start de aandacht voor beroepskeuze al eerder. Al tijdens het primair- en voortgezet onderwijs. Praktijkgerichte vakken zijn hierbij van cruciaal belang.

2

Wordt door de partijen die u aanhaalt, naast naar instroom van jongeren ook gekeken naar de totale instroom, zoals zij-instromers en herintreders, en behoud van medewerkers?

Adnan Teking (1972) is sinds juni 2020 voorzitter van de MBO Raad. Daarvoor was hij namens de PvdA Gedeputeerde in Noord-Holland. Hij was onder andere verantwoordelijk voor de portefeuilles Natuur en landschap, Milieu, Schiphol, Recreatieschappen en Onderwijs en arbeidsmarkt.

'Als het gaat om zij-instroom zijn er nog meer kansen te pakken. Vanuit SBB proberen we aan de landelijke, integrale overlegtafels een sectoragenda te maken, waarin we out of the box denken en de verschillende problemen benoemen en aanpakken. Een probleem dat ik graag uitlicht is dat scholen genoodzaakt zijn om een numerus fixus op te leggen, bijvoorbeeld bij de opleiding tot doktersassistent, omdat er onvoldoende tijd voor de begeleiding bij stages is. Hier ligt een grote opdracht voor ons allemaal; het onderwijs en het zorgveld. Geen stage is immers geen mbo-diploma'.

Het binden en boeien van mensen blijft ook een grote uitdaging. De uitstroom van medewerkers is een groot probleem en hier is de werkgever echt primair verantwoordelijk. Om een voorbeeld te noemen, niet in alle opleidingen wordt nog een stagevergoeding geboden en dat is ook echt een manier om mensen te binden'.

'Als het gaat om zij-instroom zijn er nog meer kansen te pakken'

3

Is er genoeg samenwerking tussen mbo-organisaties en werkgevers voor innovatie in opleidingen voor de sector zorg en welzijn? Ligt daar ook een deel van de oplossing?

'Hier haal ik graag mijn werkbezoek aan Aventus in Apeldoorn aan, die een mooie interactieve ruimte hebben waar ze met verschillende innovaties in de zorg bezig zijn. We kennen de traditionele knoppen om aan te draaien in de zorg, maar daar zie je hoe het anders kan en hoe je anders kan kijken naar oplossingen voor de zorg. Aventus is een mooi voorbeeld van hoe regionale zorgaanbieders samen met de school oplossingen zoeken voor vraagstukken, zoals het ontlasten van de huidige zorgmedewerkers. Maar ook om op een andere manier te kijken wat voor zorgvraag er is en hoe je hierop kan inspelen. Het gebeurt op veel terreinen, maar de urgentie is nu. En met innovatie moet je geduld hebben, voordat het breed kan worden toegepast'.

4

U benoemt terecht, dat innovatie iets is voor de lange termijn. Qua binden en boeien,

noemt u stagevergoedingen als een belangrijk punt om mensen te binden aan de sector. Wat is er op korte termijn nog meer een schot voor open doel in het kader binden en boeien?

'In eerste instantie helpt het niet dat mensen weten dat 40% afhaakt binnen drie jaar. De werkdruk is ontzettend hoog en begeleiding is laag, dit zijn zaken die jongeren bezig houdt. Maar echt het verleiden van jongeren zit meer in het maatschappelijke. We zien een toename van jongeren die de opleiding social work willen doen en we zagen het voorzichtig bij de opleiding verpleegkunde. Na corona vind ik dat niet gek, iedereen was op zichzelf teruggeworpen waardoor je gaat nadenken over wat jij kan betekenen in de samenleving. En dat kan juist mooi in alle aspecten van de zorg. Simpel gezegd wil ik het klappen voor de zorg- gevoel weer terug. We moeten de maatschappelijke waarden van zorgmedewerkers voor het voetlicht brengen. En daar kunnen scholen ook een rol in spelen'.

5

Is dit op dit moment dan de grootste uitdaging? Uitdragen van die maatschappelijke boodschap?

'Nee, op dit moment is het echt de begeleiding. Als we dat niet op orde krijgen, heeft het een domino effect. Dan moet die numerus fixus worden ingevoerd, dan gaan scholen de opleidingsstructuur afbouwen en dit heeft effect op BBL en zij-instroom. Begeleiding is dus echt de grootste gezamenlijke opgave van het onderwijs en het werkveld. Scholen kijken al scherp naar wat ze hierin kunnen doen, want we willen de opleidingsstructuur in de in stand houden. Aan de landelijke zorgtafels en binnen het kansrijk opleiden moeten we hierover het gesprek blijven voeren. Wellicht moeten we hierover toch een keer om de tafel met VWS en OCW met de vraag 'help ons'. Het is ook zo dat VWS en OCW nauwer moeten samenwerken op dit vraagstuk en dat meer urgentie moet worden gevoeld. Het zou wellicht best een optie kunnen zijn dat het Rijk regelt dat iedereen een nette stagevergoeding krijgt'.

In de regio is goed contact tussen opleiders en werkgevers, daar wil iedereen tot een oplossing komen. Het is aan de partijen die aan de landelijke tafel zitten om dit onderwerp met grotere urgentie op de landelijke agenda

5 vragen aan...

te krijgen. Ik wacht ook op de sectorale agenda rondom kansrijk opleiden en zorg. Ik zie dat als een kans om aan de bel te trekken en het zelf oplossend vermogen vanuit de regio's te overstijgen. Het moet naar het landelijke worden getild'.

'Ik wil graag afsluiten met wat al wel goed gaat' rondt Tekin af. 'Ik ben trots op alle maatwerktrajecten rond BBL, die tot stand komen in de regio. En op het feit dat we goed in gesprek blijven met alle partijen binnen SBB, zodat we samen met werkgevers de uitdagingen aangaan en de eerste stappen zetten naar een gezamenlijke sectorale agenda'.

Dit is een uitgave van RegioPlus

Meer informatie

079 323 03 19
info@regioplus.nl
www.regioplus.nl

